

האליזר

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת

לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

ב' בתמוז תשפ"ב 1431 (שנה כז')

נושא השבוע: טיול

ההפטר: "ויפתח הגלעדי"
(שופטים יא')

פרשת זוקת

"וישמע הכנעני מלך ערד וישלח הנגב" (כא,א)

מה שמועה שמע? שמת אהרון ונסתלקו ענני הכבוד שבאו בזכותו והגנו על עם ישראל (רשי").
אומר "הזוהר הקדוש": 3 מתנות עילאיות זכו ישראל ע"י שלושה אחים: מן - בזכות משה, ענני הכבוד - בזכות אהרון ובאר - בזכות מרים שליוו את עם ישראל בכל מסעיהם במדבר בדרכם לארץ ישראל.
ללמדנו שגם אנו, כל אחד מאיתנו נמצא במסע חייו, בטיול אחד גדול להגיע אל "הארץ המובטחת" קרי לחיי עולם הבא, ואל לנו להיבהל מן התלאות והמהמורות שבדרך שהרי אותו ענן של אמונה כמאז עד עצם היום הזה מלווה אותנו שהכל מאיתו יתברך והכול לטובה, ואותו המן והבאר המסמלים את הפרנסה מלווים אותנו כל עוד נמשיך בעבודת ה' שלנו ולא ניפול ליאוש ועצבות חלילה.

"ותקצר נפש העם בדרך" (כא,ד) ... וישלח ה' בעם את הנזשים השרפים וינשכו את העם"

"את העם" (כא,ו) עם ישראל הולך במדבר בדרכו לארץ ישראל ומתלונן "ותקצר נפש העם בדרך" על הקשיים והנסיונות האופפים אותם ומאבדים את האמונה בה' ומיד נאמר: "וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים וינשכו את העם" כדי שיצטעקו לה' שיצילם וישוּבו לאמונתם.
גם אנו במסע חיינו לפעמים מתקררים באמונה בה' מחמת הנסיונות והתלאות הפוקדים אותנו וה' כדי להשיבנו אליו שולח "צרה" כדי שנזעק אליו והאמונה הרדומה בקרבנו תתעורר ונזכור כי מבלעדי ה' ועזרתו אנו אבודים וחסרי אונים.

מסוף העולם ל"נתיבות עולם"

מעשה שהיה

שמי אברהם גבאי, אני בא ממשפחה מסורתית. לאחר שמונה שנות שירות בצבא שברובו שרתתי כקצין ביחידות קרביות, וארבע שנות לימוד מחשבים באוניברסיטה מצאתי את עצמי בפרשת דרכים. משפחתי החלה להתחזק לאט, ובהדרגה קיבלה על עצמה עול תורה ומצוות, ההורים והאחים הלכו והתחרדו, הייתי קופץ לביקור ושמת בשמחתם שטוב להם והם מאושרים ומשתדל מאד לכבדם אבל היה זה בתנאי שלא יפריעו לי ואני לא אפריע להם. אחרי 12 שנים אינטנסיביות הרגשתי שאני מוכרח לצאת מההמולה וללכת למקום ששם אוכל לחשוב קצת, הייתי כבר בן 30 ותכננתי טיול ללא הגבלת זמן שיתן לי את האפשרות לחשוב על החיים ומשמעותם. היה זה בחנוכה תשס"ד, לאחר הכנות רבות כשאני מצויד בוויזות לכמעט כל מקום בעולם, לפני הטיול חזרתי לבית הורי, שם ספגתי מעט מהאוירה, אימי אמרה לי: "אתה כבר ילד גדול ואני לא אומר לך מה לעשות, אך כיוון שאתה נוסע אל הלא נודע, לפחות תשמור שתי שבתות", "במה זה כרוך?" שאלתי אותה. "אתה לא צריך לעשות שום דבר", הסכמתי. אימי ליוותה אותי לשדה התעופה ונתנה לי כמה דברים: נרות חנוכה, יין, סידור.... הסכמתי לקחתם כדי לכבד אותה ולפני שנפרדנו אמרה לי: "אני מבקשת ממך, היכן שלא תהיה, אל תשכח שאתה יהודי". נחתתי בבואנוס-איירס בירת ארגנטינה ושהייתי שם שבועיים, ימי החנוכה הגיעו והדלקתי נרות. באמצע חנוכה החלטתי לעזוב את זרם הישראלים ושמתי פעמי לבדי, לקחתי טיסה לדרום היבשת ונחתתי בעיירה אושוואיה שמכונה "סוף

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * לא לעיין בזמן תפילה * שקיעה 7:51 - 7:52 * סוף זמן ק"ש 8:27 - 8:29

כניסת שבת: 7:32 יציאת שבת: 8:23 יציאת ש"ס ר"ת: 9:18

העולם" בגלל היותה כל כך דרומית השמש שוקעת ב-11:00 בלילה ועולה ב-4:00 בבוקר, לרוב שורר במקום ערפל, גשם ורוחות ובחורף הכל קפוא ומושלג. נהג המונית לקח אותי לאכסנייה שבררתי עליה מבעוד מועד, היא שאלה אותי מהיכן אני והשבתי מישראל. ואז היא שאלה: "תגיד, אתה אוכל כשר?", "למה?", שאלתי, "המחיר כולל ארוחת בוקר ורציית לדעת אם לקנות לך כשר או לא", השיבה. שהייתי באכסנייה מס' ימים וגם שם הדלקתי נרות, חשבתי לעשות טיול קטן באזור לכן עמדתי מול לוח המודעות באכסנייה מתבונן על המפה הלוויינית של האזור ומנסה למצוא מסלול מתאים, לידי עמד תייר אוסטרי ששמו מייקל, משיחה קצרה עימו התברר לי כי גם הוא מעוניין בכך והחלטנו לצאת יחד ולעשות מסלול פשוט שיארך 3 ימים. יצאנו ביום שישי אחר הצהרים, מצוידים היטב ל-4 ימים, התחלנו לעלות בשביל הצר שבמעלה הוואדי, עם ההתקדמות שמתי לב שמייקל לא למד את המפה שאותה אף לא טרחנו לקחת מפאת פשטותו של המסלול. לאחר 4 שעות של הליכה הגענו לקראת סופו של הוואדי, לאחר עוד כשעה חצינו את המעבר בין ההרים ולאחר שעה נוספת הגענו לנקודת הלינה השנייה המתוכננת כך שסימנו שני שלישי מהמסלול תוך 6 שעות. השעה הייתה 10:00 בלילה, הקמנו את האוהל ובשלנו ארוחת ערב, היה ברור לנו שלאחר קפיצת הדרך שהייתה לנו הטיול ימשך יומיים לכן החלטנו להוסיף נפח לטיול להאריכו כשנלך ללגונה שבין ההרים, ואחר כך נחזור לוואדי היציאה ונסיים את המסלול. התחלנו לטפס, הטיפוס היה קשה ומפרך וכשהגענו לחלקו האחורי התברר לנו שהר זה הינו תחילה של שרשרת הרים עצומה, בינתיים החלה סופת שלגים מלווה ברוחות עזות, לקראת 10:00 בלילה מצאנו מקום לרדת בו ומיהרנו למצוא מקום מוגן בו נוכל לבנות את האוהל. היינו סבורים שאנו יודעים היכן אנחנו אולם טעינו ומכאן החלה מסכת הליכה שנמשכה ימים, האוכל התחיל לאזול הגענו לוואדי רחב ממדים שסופו לא נראה לעין, קראתי לו וואדי הישועה כי קיוויתי שממנו ניוושע. עבר כבר שבוע מיציאתנו לדרך, החלטנו לטפס ולעמוד בנקודה גבוהה אולי כבר מחפשים אחרינו שהרי הודענו שאנו יוצאים ל-3 ימים. למעלה זיהה מייקל פטריות ואוכמניות שהיו מעתה ואילך מזוננו. הדלקנו אש כדי שיוכלו לזהות אותנו וחנינו למשך השבת כשאני אומר: "אתה יודע, במקום שממנו אני מגיע לא מדליקים אש בשבת, ואם תרצה תדליק אתה", הוא הסכים. הייתי עסוק בלשרוד את הצעד הבא. ההליכה הקשה, מזג האוויר הקשה, הבוץ, הערפל, הגשם, חציית נהרות מסוכנים, מעבר על פני מים קפואים, דרשו ממני מאמץ מרבי ולא יכולתי להפנות ליבי לנוף היפיפה שמסביבי. מקטנות לימדו אותי שני דברים: האחד שאין דבר שקורה סתם, ואם קרה משהו עלינו להתבונן מה זה בא ללמדנו והשני: שהכל לטובה! מאותו יום התחלתי להתפלל הייתה לי כיפה קטנה וספרון ה"תיקון הכללי" אותו נתנה לי אימי לשמירה, הייתי קורא אותו במשך 40 דקות ובסופו מבקש שאחזור בריא ושלם ואבין מה ניתן ללמוד ממצב זה. הלכנו בוואדי כמעט שבוע, כשחנינו בלילה לפני השינה חשבתי לעצמי שמיד שאצא מכאן אחזור לארץ, נסעתי לכאן כדי להבין שצריך לחזור, מספיק לברוח מהחיים צריך לחיות אותם. בעלת האכסניה שזכרה אותי מהנרות והאוכל הכשר שמה לב שטרם חזרנו והחליטה לדווח למשטרה שהודיעה לשגרירות הישראלית עד שהגיעו למשפחתי ודווחו להם כי בנם נעדר 10 ימים. כשהורי שמעו זאת הם הרבו בתפילה, תשובה צדקה שמעבירים את רוע הגזרה ובקשו ברכות מגדולי הדור שאמרו שאחזור חי. ישבתי ליד המדורה, השמיים היו בהירים וראיתי את השמש שוקעת, לפתע חשבתי השמש שוקעת במערב איך יתכן שהמפרץ מולי, הרי הוא אמור להיות בדרום שהרי ואדי הישועה מתעקל דרומה למפה הבנתי שטעינו ובמקום לצעוד דרומה צעדנו צפונה, הסברתי זאת למייקל: "אז טעיתי" אמר, ואני לא כעסתי עליו, שלוהה גמורה אפה אותי ויותר לא דברנו בנושא. הימים חלפו והורי קיבלו ידיעה שמפסיקים לחפש אחרי ושכדאי שישכחו ממני, וכך התחילו להגיע טלפונים של ניחומים מחברים. ארבעה שבועות חלפו, הכנסתי את השבת שרתי "שלום עליכם" ו"אשת חיל" מה שזכרתי משולחן השבת של הורי ותרגמתי למייקל שיבין מה אני שר, כאילו אנו לא אבודים כבר חודש, נמצאים בתת משקל, במקום ללא מוצא, בתנאי מזג אוויר קשים, עכשיו שבת! ונמלאתי בשמחה וממובל הפכתי למוביל ואמרתי למייקל: "יש לי רעיון, נבנה שלט גדול של S.O.S באמצעות גזעי עץ שנסחפו לחוף כדי שיראו את זה טוב מהשמיים. למחרת הבוקר בנינו כל אות בגודל 12 מ' בערך כדי שאם יעבור מסוק הוא יראה את הכיתוב. ביום שלישי בבוקר קראתי "תיקון הכללי" כהרגלי ובמקום

לבקש את הבקשות הרגילות אמרתי: "אני רוצה לצאת מכאן היום!" והלכתי להעיר את מייקל לארוחת הבוקר שכללה אוכל מבוחר, תוך כדי אכילה אמרתי לו: "אני שומע מסוק, תוך מס' שניות לא היינו באוהל, נופפנו וקפצנו לכוון מקור הרעש, ראיתי שהטייס יוצר אתנו קשר עין ומסתכל לכיווננו אך הוא התרחק לכוון ואדי הישועה, הבטנו בו לא מבינים ולפתע הוא עשה תפנית של 180 מעלות וחזר אלינו ונחת על החוף מתחתנו. אי אפשר לתאר את גודל השמחה שפשטה בנו, אני הגעתי ראשון לטייסים, התחבקנו ושמחנו ואז הם שאלו "מי אתם?", "חפשתם אותנו?", "איפה אנחנו?", "מה זאת אומרת, אנחנו בצי"לה" ענו לנו, "אבל יצאנו מארגנטינה", השתוממנו. מסתבר שחצינו את הגבול מבלי שידענו, ומי שחיפש אותנו, חיפש בארגנטינה. הם הסבירו לנו שתייר יפני שכר אותם באופן פרטי להביא לו צוות צלום לסרט שהוא עושה, "אז למה חזרתם?" הם הסבירו לנו שבתחילה חשבו שאנו תיירים שנופפים להם לשלום והמשיכו הלאה אך שראו את השלט S.O.S הבינו שאנו בצרה וחזרו לקחת אותנו. המסוק לקח אותנו לנקודה המיושבת הקרובה ביותר, מרחק של 45 דקות טיסה לתחנת משטרת הגבולות הציילאנית ומשם לעיר הקרובה שם פגשנו את מומחה החילוץ של חברת הנפט שאמר לנו שלא ידוע לו על אדם ששרד בתנאים האלה יותר משבועיים! שם לראשונה דיברתי עם משפחתי, בארץ השעה הייתה 2 בלילה, שמעתי כ- 30 קולות צוהלים ושמחים. חזרנו לארץ שבשדה התעופה מחכים לנו משפחה, חברים, מצלמות וכתבים. מציאותה של ההשגחה המדוקדקת כבר הייתה לי ברורה והדרך ל"נתיבות עולם" ישיבה לחוזרים בתשובה הייתה קצרה, כיום אני אברך נשוי ואב ל-3 ילדים שמח להשתייך לעולם התורה.

(60 גיבורים)

הלכות "כשרות" הטיול

פינת ההלכה

א. אסור לצאת מארץ ישראל לחוץ לארץ לטיול [אע"פ שחוזר אח"כ לארץ] וכל שכן שאסור לצאת על מנת להשתקע בחו"ל (הרמב"ם פ"ה הל' מלכים הל' ט-יב,

ש"ע אורח"ס סי' תקל"א ס"ד, משנ"ב ס"ק יד, ש"ת יח"ד לגר"ע יוסף ח"ה סי' נז).

ב. מותר לצאת לחו"ל להשתטח על קברי צדיקים (נכחי יוסף להחיד"א סי' תקס"ח ס"ק יא, ק. ילקו"י לגר"י יוסף ח"ב עמ' תתי"א, ס"א, שארית יוסף ח"ב עמ' נד, ילקו"י סי' נג ס"ג) וכן מותר לצאת כדי להשתתף בחגיגת בר מצוה או חתונה של קרוב משפחתו כיוון שהנסיעה הינה לצורך מצוה (ש"ת באר משה לגר"י שטרן ח"ז עמ' סכה אות ג) ומותר לנסוע לבקר את הוריו הגרים בחו"ל (ילקו"י כיבוד אב ואם פ"ט ס"נב) וכן חזן ושליח ציבור לימים נוראים לבתי כנסת בחו"ל וטוב אם יוכל למסור שם שיעור תורה (שארית יוסף פ"ס).

ג. מותר לצאת מארץ ישראל לחו"ל לזמן קצר לצורך פרנסה, לשאת אשה, ללמוד תורה (הרמב"ם פ"ס הל' ט, ש"ת יח"ד ח"ה סי' נז) לרפואה, לשם הרגעת עצבים נפשיים למי שסובל מכך ומותר לבן משפחה ללוותו לשם עזרה בכל הדרך (הבית היהודי לגר"א זכאי ח"ד סי' מו ס"ו בשם מר"ן הרש"ל עבודיה יוסף זקוק"ל בתשובה).

ד. הנכון להחמיר שלא לצאת לטיול לאילת [מצד היותה ספק חו"ל] אלא אם כן כשהולך לשם ימסור שיעור תורה, או שאר סיבות הנ"ל (ש"ת מעין אומר לגר"י נקי בשם הרש"ל עבודיה יוסף פ"א סי' כה, ס' הלכות והנהגות לנצל קהילות יעקב-ה"סטייפלר" עמ' נט, ילקו"י שביעית פ"א סי' יז).

ה. גם כשיוצאים לטיול יש לקבוע עיתים לתורה שכתוב (דברים וז), "ושונתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך" (פ"ס).

ו. אסור בהחלט לבקר בכנסיות ומנזרים של נוצרים אף בדרך טיול ואין להיכנס לשם אפילו משום דרכי שלום, וגם מדרכי טיולים יזהרו מאוד לבל יכשלו ולא יכשילו תיירים יהודים להובילם

לבקר במקומות אלו (ש"ת יח"ד ח"ד סי' מה).

ז. אסור לכוהנים להיכנס לקברות צדיקים כמערת המכפלה, קבר רחל וכדו' ומצוה להוכיח את הכוהנים באמירה נעימה לבל יכניסו עצמם לספק טומאה ולחלל קדושת כהונתם (פ"ס סי' נח).

ח. אין לטייל בחורים ובחורות יחד כיוון שנכשלים באיסורים רבים (אורח דניס לאשה סי' ס"כ) וכן אסור לשבת בצוותא בישיבה מעורבת בנים ובנות יחד (פ"ס פ"ז).

ט. נכון ומצוה לבקר בירושלים גם בזמן הזה ועל כל פנים בשלושת הרגלים (ש"ת חמד פאת הסדה מע' ארץ ישראל) וכן המנהג לבקר בכותל המערבי הוא טוב ונעים וראוי להתמיד בו (אז נדבנו ח"ב סי' כח)

ואין שום איסור לצאת מירושלים ולטייל בשאר ערי הארץ ואפילו ממידת חסידות (פ"ס סי' כח).

י. גם כשנמצאים בטיול מחויבים לנהוג על פי חוקי התנועה ולא לנהוג במהירות מופרזת, ויעצור מתי שצריך לעצור וינהג בזהירות ובמתנות, ומי שעובר על חוקי התנועה עובר לעיתים על איסור תורה של "ונשמרתם מאוד לנפשותכם" וראוי לעונש גדול כיוון שמסכן את חייו וחיי אחרים (ס'

נחיצה אפרים עמ' 231, ואין כמו ממשל ח"ד פ"ח) על ההורים לשמור על הילדים בכבישים (פ"ס)

דוגמא ממעשה שהיה: אדם אחד בא לפני מר"ן רבינו יעקב קנייבסקי "הסטייפלר" וסיפר לו שנהג במכונת במהירות ועתה הוא עומד למשפט ומבקש ברכה שיצא זכאי בדיון, גער בו הרב בנזיפה ואמר: "אתה עובר על חוקי התנועה? הלא אתה מסכן חיי אדם, וראוי אתה לעונש יותר גדול" (פניני רבינו הקהילות יעקב עמ' קטו).
יא. כשנמצאים בים אין לשחות אלא רק במקום שיש מציל משום "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם" ומשום סכנת חיים (ד.ע.).

דוגמא ממעשה שהיה: (פורסם בעיתון חרדי ביום שלישי י"ט בסיון תשע"ד) ביום שישי ערב שבת קודש בהעלותך הים היה סוער במיוחד והמצילים לא הרשו להיכנס למים בכלל, לאחר לחץ של מאות מתרחצים נכנסה קבוצה גדולה למים "בשתיקת" המצילים, בשלב מסוים החל בים זרם חזק של מים שסחף את הקבוצה לתוך מערבולת, אנשים ניתלו זה בזה והחלו לטבוע. המצילים נכנסו להיסטריה וכשליחים משמים הגיעה פתאום קבוצה גדולה של מצילים [שכנראה הוזעקו בעקבות כניסתנו למים בניגוד להוראות] וב"ה בחסדי שמים איש לא נפגע, ברצוני לעורר: 1. להישמע להוראות המצילים במלא מובן המילה ולהעריך את עבודתם ולא לסכן חיים 2. בהזדמנות זו ברצוני להודות למצילים על שהצילו אותנו ממוות לחיים במלא מובן המילה.
יב. אסור בכל תוקף להתרחץ בים או בברכות מעורבות שאין בהם הפרדה מוחלטת בין גברים לנשים ואף לצורך רפואה הדבר אסור, אלא יש לרחוץ במקומות נפרדים (אולי דינים לאשה סי' לו ס"לא) גם כשרוחצות נשים או בנות במקום נפרד ויש מציל- גבר או אנשי שירות- גברים בשטח שרואים יש לרחוץ רק בלבוש מלא וצנוע כולל שרוולים וגרביים או חלוק שמגיע עד לקרסוליים.
יג. יש להקפיד גם בטיוול על צניעות הלבוש אפילו שחם מאוד, ולא לטייל במקומות שם הפריצות חוגגת ובנקל נכשלים במראות אסורות (ד.ע.).

יד. אין לאכול מכל הבא ליד, אלא לקנות מזון אך ורק במקומות שעומדים תחת גוף כשרות מוסמך ותעודת הכשרות הינה ברת תוקף (ד.ע.). וכשמתארחים במלון [אפילו דרך חברת תיירות מוכרת] וההשגחה לא מוכרת ואינה של גוף כשרות מפורסם יש לבדוק ולברר עליה [כמבואר בסעיף כב'].
טו. אין לצאת למסלולי טיולים מסוכנים משום "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם" וכן לשמור על הילדים בכל מהלך הטיול (ד.ע.).

טז. המבקר בגן חיות ורואה שם פיל, קוף או ינשוף [פעם ב- 30 יום] יברך בשם ומלכות "בא"ה אמ"ה משנה הבריות" (ס"ע אור"ח סי' רכה ס"ה, חז"ע זככות עמ' תג, ילקו"י זככות ח"ג עמ' תכט ומעיר שכן אמר לו הכס"ל עובדיה יוסף ושכן עשה הרב צפועל פעם ב- 30 יום). והרואה בריות נאות במיוחד כגון: תוכי ומתפעל מאוד מיופיו מברך בשם ומלכות [פעם אחת בחיים]! "שככה לו בעולמו" (ס"ע עס ס"י ילקו"י עמ' תרח).
יז. הרואה את הים התיכון שלאורך חופי ישראל מברך [פעם ב- 30 יום] בשם ומלכות "בא"ה אמ"ה שעשה את הים הגדול" (ס"ע אור"ח סי' רכה ס"א) וכ"ש כשרואה את האוקיינוס הגדול (עס) ואם ברך בשם ומלכות "עושה מעשה בראשית" יצא (ולא חוזר ומברך) (משנ"צ עס זככות"ל "ועל הים הגדול", חז"ע עס יח. הרואה את ים כינרת [פעם ב- 30 יום (משנ"צ ס"ק צ) מברך בשם ומלכות "עושה מעשה בראשית" [אע"פ שכבר ברך על ים התיכון] (חז"ע זככות עמ' תסז).

יט. על ים-המלח אין לברך "עושה מעשה בראשית" כיון שאינו מעשה בראשית אלא נוצר אחר כך (חז"ע זככות עמ' תסג, ס"ע שבת הליי ח"ט סי' מז) אלא יהרהר הברכה בליבו (עס).

כ. הנוסע מעיר לעיר אם יש בנסיעתו שעור זמן של 72 דקות (או אם יש בהליכתו ובחזרתו ביחד 72 דקות בו ביום, אפילו נסע בבוקר וחזר בלילה) צריך לברך ברכת הגומל בשם ומלכות בפני עשרה (ילקו"י ח"ג סי' ריט ס' טו) ואם נוסע בכל יום יברך בשבת לפטור את כל נסיעותיו במשך השבוע (עס ס"י).

כא. כשיצוצאים לצימר לשבת באחד המושבים יש לבדוק: שיש "עירוב" מסביב למושב [ניתן להסתייע במידע במוקד עירוב ארצי 054-8483320], שהתאורה, הברזים והמזגנים לא מופעלים ע"י חיישנים אלקטרוניים [כשאדם מתקרב], לנתק את אור המקרר והלחצנים שנמצאים מאחורי הדלת העליונה והתחתונה יהיו לחוצים (ע"י הדבקה בסיילוטפ) כל השבת. אם חימום המים הוא ע"י גז או בויילר אסור להשתמש במים חמים בשבת, שניקוז המים בכיורים לא יורד להשקות את הצמחיה.

כששוכרים צימר עם בריכה ובאים עם ילדים חושב לוודא שהבריכה מגודרת וניתן לנעול אותה.

כב. כשיצוצאים לבית מלון יש לוודא: לספרדים שהבשר חלק בית יוסף בהכשר מהודר, בישול ישראל, דגי סלומון שמבשלים הם מנורבגיה צ"לה וסול תוצרת הולנד, וכשמתארחים לשבת: שיש אפשרות למפתח לחדר ולא כרטיס מגנטי, המזגן ואור החדר לא מופעלים ע"י חיישנים אלקטרוניים, אין להשתמש במים החמים בשבת [יש להטות את כל ידידות הברזים עד הסוף ימינה].

אין לכתחילה ליטול ידיים [לסעודה, בקומו משנתו, אחרי שירותים] בברז שמצוי באמבטיה שירותים שבחדר ובשעת הדחק שאין לו מקום אחר לנטילת ידיים יש להקל ליטול שם ויברך בחוץ את הברכה הנצרכת [על נטילת ידיים, אשר יצר] (ילקו"י סי' קס ס"ט, אולנות יוסף להלכה זככות ח"א סי' יב, ילקו"י סי' 7 ס"פ, פסקי תשובות סי' 7 ס"ט) [ועדיף שבהזמנת חדר במלון יבקש חדר עם ברז לנטילת ידיים מחוץ לשירותים]

שעור לציבור הרחב באשדוד עם הרב ליאור גלזר ביום רביעי ז' תמוז ב- 8:30 בערב ביה"כ מאור הרשב"י
רח' שלמה בן יוסף 18 אזור ו *ב- 8:15 ערבית